voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 27 mei 2020

Onderwerp	beantwoording artikel 45 vragen Evaluatie experimenten sociale bijstand
Versienummer	V1.1

Portefeuillehouder René de Heer en Klaas Sloots

Informant A.G. Busweiler
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon 038 498 2801
Email T.Busweiler@zwolle.nl

Bijlagen -

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Beantwoording van de artikel 45 vragen ‘Evaluatie experimenten sociale bijstand’ gesteld door de fracties van PvdA, D66 en GroenLinks.

Datum 27 mei 2020

Toelichting op het voorstel

Inleiding

De fracties van PvdA, D66 en GroenLinks hebben artikel 45 vragen gesteld over de afzonderlijke evaluaties van experimenten hoe bijstandsgerechtigden het beste begeleid kunnen worden naar werk en andere vormen van participatie.

De fracties leiden de vragen als volgt in

> Tijdens de raadsvergadering van 24-10-2016 heeft een ruime meerderheid van de Zwolse raad de motie “Opzet Zwols experiment participatiewet” aangenomen. In deze motie werd het college opgeroepen om een voorzet te maken voor een experiment participatiewet. Op 05-07-2018 heeft het college besloten om het experiment niet uit te voeren omdat er niet genoeg deelnemers waren om een kwantitatief onderzoek uit te voeren. Tijdens het debat over de beëindiging van het experiment op 24-09-2018 gaf het college aan gelijksoortige experimenten in andere gemeenten in de gaten te houden.
>
> In meerdere gemeenten is inmiddels een experiment met betrekking tot de uitvoering van de participatiewet afgerond. Deelnemers en uitvoerders voelen zich hier beter bij en de effecten voor gemeente en Rijk blijken ook (licht) positief. Het lijkt een win-win voor alle betrokken partijen om de Participatiewet in die richting te heroverwegen. De onderzoekers van de Universiteit Utrecht vergeleken verschillende groepen en bij alle drie interventiegroepen vonden de onderzoekers positieve resultaten die duiden op meer arbeidsparticipatie. Ook klantmanagers lijken meer tevreden met een andere aanpak van de bijstand. Desgevraagd gaven zij aan het veel prettiger te vinden meer ruimte te hebben voor eigen verantwoordelijkheid en creativiteit.
>
> Bron: https://www.uu.nl/nieuws/betere-bijstand-door-meer-eigen-regie-positieve-aandacht-en-extra-beloning

De volgende vragen zijn gesteld:

1. Heeft het college kennisgenomen van de rapporten n.a.v. de participatiewet experimenten in Wageningen, Utrecht, Zeist, Nijmegen, Groningen en Tilburg?
2. Welke conclusies trekt het college uit deze onderzoeken op het gebied van uitstroom, welzijn en tevredenheid van deelnemers?
3. Het College heeft destijds aangegeven mee te kijken met andere gemeenten die wél een soortgelijke proef houden en te bekijken of de resultaten daarvan alsnog bruikbaar zijn in Zwolle. Bent u bereid om nu alsnog te gaan kijken op welke wijze de genoemde uitkomsten bruikbaar zijn voor Zwolle? Zo nee, waarom niet?
4. Is het college bereid deze conclusies mee te nemen in de invulling en uitwerking van HCA? Zo nee, waarom niet?

Hierna volgt de beantwoording van de vragen puntsgewijs.

Kernboodschap

1. *Heeft het college kennisgenomen van de rapporten n.a.v. de participatiewet experimenten in Wageningen, Utrecht, Zeist, Nijmegen, Groningen en Tilburg?*

Ja.

2. *Welke conclusies trekt het college uit deze onderzoeken op het gebied van uitstroom, welzijn en tevredenheid van deelnemers?*

De uitkomsten per gemeente zijn wisselend en qua betrouwbaarheid (net) niet voldoende om ze van toeval te onderscheiden (dit stellen meerdere gemeenten). Het Centraal Planbureau en ZonMw

hebben op 28 mei twee overkoepelende rapportages obv de verzamelde resultaten van de experimenten uitgebracht: '...er zijn geen wetenschappelijk significante resultaten geboekt ten aanzien van de doelstelling van het experiment, namelijk uitstroom naar werk.'

De evaluaties en rapportages zijn bedoeld om inzicht te geven in de effecten van verschillende benaderingswijzen op arbeidsparticipatie, sociale participatie, gezondheid en welbevinden, klanttevredenheid en de financiële situatie. De benaderingswijzen zijn verschillende van aard, zoals:
- Minder verplichtingen, zoals ontheffing van sollicitatieplicht;
- Meer begeleiding, eventueel aangevuld met andere type begeleiding;
- Meer mogelijkheden om bij te verdienen.

De voorzichtige uitkomsten lijken overeen te komen met de inzichten die wij in Zwolle hebben opgedaan, bijvoorbeeld met klanttevredenheidsonderzoeken, pilot participatie Holtenbroek 2015 (voorloper Dock24). In de loop der tijd zijn deze inzichten verwerkt in de Zwolse manier van werken (die ook nog in ontwikkeling is):

Het betrekken van de persoon en zijn sociale omgeving. De werkrelatie tussen de inwoner en begeleider is essentieel en dient zich te kenmerken door persoonlijke aandacht (intensief en frequent[1]). Aan te sluiten bij de persoonlijke behoefte, waaronder ook bij ontwikkeltijd van inwoner (eigen regie). Écht contact, waarbij focus ligt op krachten, talenten en mogelijkheden (motivatie en maatwerk).

3. *Het College heeft destijds aangegeven mee te kijken met andere gemeenten die wél een soortgelijke proef houden en te bekijken of de resultaten daarvan alsnog bruikbaar zijn in Zwolle. Bent u bereid om nu alsnog te gaan kijken op welke wijze de genoemde uitkomsten bruikbaar zijn voor Zwolle? Zo nee, waarom niet?*

De verschillende benaderingswijzen zijn in de gemeenten op hoofdlijnen gelijk en daardoor te vergelijken. De uitkomsten daarentegen zijn verschillend. Daaruit kan (vooralsnog) geconcludeerd worden dat er niet één benaderingswijze succesvol is. We blijven de ontwikkelingen nauw volgen en toetsen de Zwolse manier van werken eraan. We verwachten nimmer een uniforme manier van werken te kunnen ontwikkelen op basis van dergelijke inzichten.

Een aantal specifieke aspecten blijven we met extra aandacht volgen. Bijvoorbeeld als het gaat om de effecten van de ruimere mogelijkheden om bij te mogen verdienen. In Zwolle hebben wij, in vergelijking met andere referentiegemeenten en het landelijk gemiddelde, een groot aantal bijstandsgerechtigden dat een deel van de inkomsten uit parttime werk haalt.

4. *Is het college bereid deze conclusies mee te nemen in de invulling en uitwerking van HCA? Zo nee, waarom niet?*

Ondanks dat er geen wetenschappelijk significante resultaten zijn geboekt op uitstroom naar voltijd werk, zijn andere effecten waargenomen op bijvoorbeeld sociale participatie, welbevinden, maar ook beleving van dienstverlening door inwoners die overeen komen met de ingeslagen weg in Zwolle. Zoals ook bij de beantwoording van vraag 3 is vermeld, blijven wij de invulling en uitwerking van bijvoorbeeld de HCA en de Hervormingsagenda Sociaal Domein continue toetsen aan de laatste inzichten.

Na afronding van deze experimenten en het opleveren van de twee eindrapportages door het CPB en ZonMw wordt in G40 hierover gesproken en gepleit voor het (behouden van) experimenteerruimte. Immers: de groep mensen die al langere tijd langs de kant staat zonder werk of scholing heeft

[1] De frequentie en intensiteit is afhankelijk van de mate waarin ontwikkeling richting werk onderdeel is van hun plan van aanpak.

specifieke ondersteuning nodig om kleine stappen te zetten met als perspectief deelname aan het arbeidsproces.

Consequenties
-

Financiën
-

Communicatie
-

Vervolg
-

Openbaarheid
Ja

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Ingrid Geveke